

Barn- och utbildningsnämndens årsredovisning 2015



Ordförande: Ruth Rahkola



Förvaltningschef: Ingemar Jernelöf

Nämndens uppdrag

Nämnden ansvarar för att förverkliga nationella och kommunala mål inom förskoleverksamhet, förskoleklass, grund- och gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, musik- och dansskola samt fritidshemsverksamhet.

Årets händelser

- Som skolkommun ligger Piteå 2:a enligt Lärarförbundet, 1:a enligt Lärarnas Riksförbund samt på 16:e plats enligt Öppna Jämförelser.
- Meritvärdet i åk 9 har ökat för både flickor och pojkar.
- Drygt 1000 pedagoger har deltagit i kompetensutveckling under Piteå kunskapsfestival.
- Samtliga matematiklärare har påbörjat eller genomgått Skolverkets fortbildning Matematiklyftet.
- 100 % av Piteås förskolor och skolor arbetar med eller har fått utmärkelsen Skola För Hållbar Utveckling.
- I anslutning till Språklussen i Öjebyn har en mottagningsenhet startat för att ta emot nyanlända.

Ekonomi

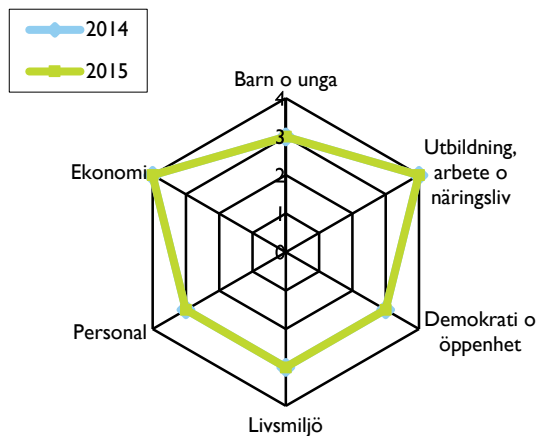
Resultaträkning (tkr)	2015	2014
Intäkter	91 200	82 777
Kostnader	-880 566	-845 383
<i>Nettokostnader</i>	<i>-789 366</i>	<i>-762 606</i>
Anslag (skattemedel)	806 903	775 233
Internränta	-504	-518
Avskrivningar	-5 727	-5 531
Årets resultat	11 306	6 578
Investeringar	3 972	6 648

Resultat (tkr)	Netto-kostnader	Budget	Resultat
Gemensam förvaltning	28 367	28 241	-126
Förskola	188 239	190 207	1 968
Grundskola och fritidshem	416 493	412 224	-4 269
Gymnasieskola	150 608	164 367	13 759
Musik och kulturskola	11 890	11 864	-26
Summa	795 597	806 903	11 306

Mål och prognos av måluppfyllelse

		2015	2014
BARN OCH UNGA	Barn och unga ges förutsättningar till inflytande i frågor som berör dem	3	3
	Alla barn/elever upplever att de har en god lärandemiljö utifrån en helhetssyn på hälsa, lärande och arbetsmiljö (Barn- och utbildningsplan)	3	3
	Tidiga och lättillgängliga insatser bidrar till en trygg uppväxt (Barn- och utbildningsplan)	3	3
	Barn och unga har en trygg och utvecklande uppväxt och använder inte alkohol eller andra droger (Barnkonventionen)	3	3
UTBILDNING, ARBETE OCH NÄRINGS LIV	Piteå ska år 2020 ha 43 000 invånare	3	3
	Piteå har nolltolerans för ungdomsarbetslöshet	3	2
	Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande	3	3
	Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande (Tillväxtprogrammet)	3	3
	Alla elever uppnår minst kunskapsmålen för respektive verksamhet (Barn- och utbildningsplan)	3	3
	Kommunal förskola och skola ska vara ett attraktivt val (Barn- och utbildningsplan)	3	3
DEMOKRATI OCH ÖPPENHET	Piteborna ska känna att det är meningsfullt att engagera sig och att de kan påverka kommunens utveckling	3	3
	Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund	3	3
	Service och bemötande utformas jämställt i kommunens alla verksamheter	3	3
	Alla barn/elever har studiero och känner glädje, trygghet och trivsel i den dagliga verksamheten (Barn- och utbildningsplan)	3	3
	I Piteå utgör kulturen en viktig drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling	3	
LIVSMILJÖ	Piteå ska vara tryggt och tillgängligt för alla (Tillgänglighetskonventionen)	3	3
	Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer	3	3
	Piteå ska utveckla bra infrastruktur och goda kommunikationer	3	2
	Alla barn/elever har en grundläggande kunskap om hur det egna handlandet påverkar natur och miljö (Barn- och utbildningsplan)	3	3
	Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet	3	3
	Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för miljövänliga och hälsosamma val i vardagen (Klimat- och energiplan, Folkhälsa)	3	3
PERSONAL	Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare och skapa hälsofrämjande arbetsplatser	3	3
	Heltid är en rättighet och grunden för anställning i Piteå kommun och de kommunala bolagen, deltid är en möjlighet utifrån verksamhetens behov	3	3
	Piteå kommun och de kommunala bolagen ska vara en jämställd arbetsplats där kvinnor och mäns kompetens, resurser och erfarenheter tas tillvara	3	3
	All personal som arbetar i verksamheter uppfyller behörighetskraven Delmål: minst lika med jämförbara kommuner eller riket	3	3
	Skapa intresse bland unga för yrken inom de kommunala verksamheterna	3	3
Skapa intresse bland unga för yrken inom de kommunala verksamheterna	3	3	
EKONOMI	Piteå kommun och de kommunala bolagens finansiella ställning ska vara långsiktigt hållbar	3	3
	HISTORIK FSN SOM SKA ÖVERFÖRAS - Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning med disponibla resurser	3	3
	Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning med disponibla resurser	3	3

Sammanställning av måluppfyllelse för de strategiska områdena



Analys

Ekonomi och personal

Ekonomi

2015 redovisar Barn- och utbildningsnämnden budgetöverskott på 11,3 mkr. I resultatet ingår ökad semesterlöneskuld om 2,4 mkr. Överskottet består av högre intäkter, betydligt lägre kostnader för gymnasieutbildning hos annan huvudman samt en god ekonomisk hushållning hos budgetansvariga.

Intäktsöverskottet beror på ökade avgifter för förskola, fritids och motorvärmare, riktade statsbidrag, t ex karriärtjänster, elevhälsa etc, ersättningar från arbetsförmedling och försäkringskassa samt bidrag för utvecklingsprojekt som till stor del har motsvarande kostnadsökning.

Största delen av överskottet, 7,0 mkr, beror på en kraftig minskning av elever som väljer att gå sin gymnasieutbildning utanför Piteå kommun. Denna elevgrupp har minskat med 29 % sedan 2012.

I stort sett alla förskoleenheter redovisar överskott som täcker kostnaden för volymökning utöver budget. Förskolan har haft en genomsnittlig volymökning på 16 platser, vilket motsvarar en ökad kostnad på ca 1,6 mkr. Enligt närvaromätningen har det genomsnittliga antalet barn/grupp inte ändrats nämnvärt de fyra senaste åren. Antalet inskrivna barn och även närvarande barn per årsarbetare har minskat jämfört med 2014.



Genomsnittligt antal barn per år enligt närvaromätning febr och okt

Grundskolan, förskoleklass och fritidsverksamheten har tillsammans budgetunderskott som beror på volymökning samt att kostnaderna för elever i behov av särskilt stöd fortsätter öka. De två senaste åren har volymökningen varit betydligt högre än prognosticerat inom fritids och förskola. Under 2015 har också volymökningen i grundskolan ökat kraftigt främst under höstterminen då elevantalet ökat med drygt 50 elever jämfört med prognos. I fritidsverksamheten är motsvarande ökning under hösten ca 90 barn.

Grundskolans förberedande dansutbildning, Svenska Balettskolan, omfattar nu totalt 25 elever läsåret 15/16. Kostnaden för utbildningen uppgår till ca 6,4 mkr varav 1,5 mkr finansieras av statliga bidrag.

Sedan 2013 har kostnaderna för skolskjutsar ökat med 18 %. Ökningen är 14 % jämfört med 2014, vilket motsvarar en kostnadsökning på ca 2,0 mkr. Ökningen beror till största delen på de nya avtalen avseende buss och taxi som började gälla fr.o.m. hösten 2015. På helårsbasis beräknas de nya skolskjutsavtalen ge en kostnadsökning på ca 2,5 mkr. Antalet elever som är berättigade till skolskjuts har också ökat under motsvarande period med ca 7 %. Antalet taxiresor har minskat medan bussresor har ökat markant, främst resor med Länstrafiken. Resor till och från Språkslussen har ökat kraftigt under perioden 2013 – 2015 medan resor för växelvis boende, trafikskäl och särskilda skäl har minskat under samma period.

Under hösten har Dalbackens friskola (Hemmingsmark) startat och kommunen har nu tre fristående grundskolor samt sex fristående förskolor. Kostnaden för bidragen avseende måltid och IT, som nämnden inte har i egen budget, uppgår nu till 2,5 mkr.

Personal

Sjukfrånvaron fortsätter att öka och uppgår nu till 6,2 %. Den är dock lägre än för Piteå kommun som helhet (7,5 %). Frisknärvaron har även minskat något, dock inte lika mycket som ökningen av sjukfrånvaron.

Antalet månadsanställda årsarbetare har ökat med 10 % de senaste fem åren varav hälften av ökningen har skett från 2014 till 2015. Medelåldern har minskat något under samma tidsperiod. Antalet arbetade timmar av timanställda fortsätter att minska för tredje året i rad.

Utbildningsförvaltningen har under perioden nov 2015 till mars 2016 heltidsanställt tidigare timanställda barnskötare, för att försöka åtgärda bristen på vikarier inom förskola främst kvartal 1 och 4. Dessvärre har de flesta av dessa behövts på långa vikariat och har därför inte funnits till förfogande för korttidsvikariat. Enligt bokförda kostnader har anställningar av månadsvikarier och anställda över 66 år ökat markant jämfört med 2014, samtidigt som timanställningarna har minskat.

Förvaltningen har påbörjat ett arbete för att upprätthålla en god kompetensförsörjning och möta behörighetskraven. Bemanningen i grundskolan har utökats. Nuvarande förskollärare har tillsvidareanställts och nya har rekryterats. En kvalitetspool med erfarna pedagoger har inrättats inom förskola, fritidshem och grundskola. Piteå kommun har införskaffat ett nytt administrativt hjälpmedel för bedömning av kompetensbehovet i nutid och framtid. Bedömningen är att det behövs ytterligare åtgärder under 2016 för att säkra kompetensförsörjningen.

Strategiska områden och prioriterade mål

Prioriterade övergripande mål

Piteås utmärka kvalitet i förskolan och skolan bidrar till befolkningstillväxten. Trots det tilltagande problemet med lärarbrist har Piteå hittills en stor andel personal med pedagogisk behörighet. I Öjebyn pågår ett mångfaldsprojekt. Mångfaldsarbetet är aktuellt inte minst eftersom att var tolfte elev i grundskolan har ett annat modersmål än svenska (en ökning med 50 % sedan 2012). Att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för deras lärande är en angelägen utmaning för alla som verkar inom skolans värld. Inom Utbildningsförvaltningen omarbetas riktlinjerna för mottagande av nyanlända familjer. Språklussen för nyanlända grundskoleelever har utvecklats och växt från 20 till 44 elever. Strömbäckaskolans språkintrouktion har växt markant och hade vid årets slut 114 elever, 89 pojkar och 25 flickor.

Barn och unga

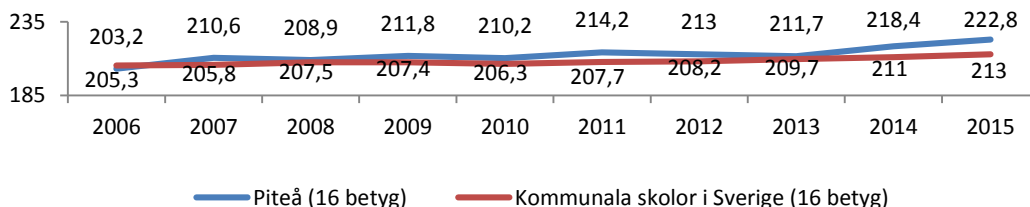
Hälsoprofilenkäten och Personligt visar att eleverna liksom förra året trivs bra i skolan. Fler elever äter lunch. Flickorna mår sämre och är mer utsatta än pojkarna. Elever i åk 4 har den minst tillfredsställande arbetsron. 36 % av pojkarna i åk 1 på gymnasiet har övervikt eller fetma, vilket ligger över genomsnittet i länet. Under året finns en ökning av antalet hemmasittare och fenomenet börjar dessvärre dyka upp också bland yngre elever. Under VT 2016 påbörjar Socialtjänsten och Utbildningsförvaltningen ett fördjupat samarbete med syfte att konkretisera tidiga stödinsatser.

Demokrati och öppenhet

En handlingsplan har under 2015 tagits fram för nämndens ekologiska, ekonomiska och sociala hållbarhetsarbete. För att förbättra jämställdheten i skolan pågår ett arbete för att höja pojkarnas meritvärden. Skillnaden i genomsnittligt betygsresultat mellan flickor och pojkar i åk 9 har länge varit ca 20 meritpoäng och målet är att halvera skillnaden senast vårterminen 2017. Åtgärder har satts in och pojkarnas och även flickornas resultat har därefter förbättrats rejält. Inom Utbildningsförvaltningen bedrivs för närvarande fem EU-projekt inom området demokrati och öppenhet. Projektmedel har möjliggjort utvecklingsarbete till ett värde av 14,0 mkr. Enligt Skolenkäten upplever vårdnadshavare till elever i Piteå ett inflytande som är något högre än riksgenomsnittet.

Utbildning, arbete och näringsliv

Skolstrukturen förändras, bl a för att tillgodose verksamheternas behov av god kompetens. Det innebär ett antal om- och tillbyggnationer av förskolor och skolor. Fortbildningen inom Matematiklyftet fhas ut och ett femtiotal lärare har påbörjat Läslyftet. Piteå har kommit en bra bit mot målet att alla elever ska uppnå kunskapsmålen för varje ämne. Andelen elever som uppfyllt kunskapskraven i alla ämnen i åk 9 är 87,1 % medan genomsnittet är 75,3 %. Meritvärdet har ökat markant under de senaste åren.



Genomsnittligt meritvärde för elever i åk 9, 2006-2015

Även på gymnasienivå uppnår en relativt stor andel av eleverna kunskapsmålen. Piteås utmärka skolkvalitet visar på ett förstärkt bidrag till kommunens arbete för ungdomars tillträde till arbetsmarknaden samt höjd måluppfyllelse.

Musik- och Dansskolan i Piteå bedriver sin kulturverksamhet i hela kommunen och personalen är välutbildad. Svenska Balettskolan undervisar fyra årskurser och under året har Strömbäckaskolan åter erhållit rätten att erbjuda spetsutbildning i dans. Utvärderingar av satsningen på elevdatorer på gymnasiet visar att den varit framgångsrik. Både elever och lärare anser

tex att undervisningen har blivit mer effektiv. Ekonomiskt behöver man se över satsningen så att den på ett bättre sätt följer elevutvecklingen och inte förhåller sig statisk till en uppskattad elevprognos.

Livsmiljö

Piteå kommun strävar efter att förskolorna ska vara giftfria och under året har arbetet påbörjats med att byta ut materiel. Eleverna i Piteå har enligt Skolenkäten en något större studiero än rikssnittet.

Synpunkten

Under 2015 har 13 synpunkter inkommit. Åtgärder som har vidtagits är bl a att korrigera kontaktuppgifter och att förbättra informationen om ett par av verksamheterna på kommunens hemsida.

God ekonomisk hushållning

Barn- och utbildningsnämnden bedömer att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning. Nämnden har visat positiva resultat ett antal år i följd. De verksamhetsansvariga har god kunskap om sin ekonomi och kontroll över budgeten samtidigt som förvaltningen bedriver verksamheten med erkänt god kvalitet. Den interna styrningen och kontrollen bedöms tillräcklig.

Framtiden

De nuvarande flyktingströmmarna får konsekvenser, i första hand fortsatt utbyggnad av förberedelseklasser. I dagsläget har kommunen brist på modersmåls lärare och omfattande utbildning av lärare inom svenska som andraspråk måste påbörjas snarast. Barn- och utbildningsnämnden framhåller också vikten av att samhället bör sträva efter att motverka segregation genom att erbjuda de nyanlända bostäder i flera delar av kommunen.

Personalbristen kommer att bli besvärande. Förskolan och skolan kommer att vara hänvisade till arbetskraft som kan utföra arbetsuppgifter som inte är direkt reglerade i skollagen.

Med nya förändrade in- och utflyttningsmönster följer mer osäkra volymprognoser, vilket ställer krav på anpassningsförmåga. Därför behövs en längre planeringshorisont/budget, förslagsvis tre år i taget. Det är också nödvändigt att optimera enheternas möjligheter att genomföra sina uppdrag med den kvalitet och med det elevstöd som förväntas. För att klara uppdraget i en föränderlig omvärld behövs större förskole- och skolenheter.

Genom de omfattande satsningarna på matematik och läsförståelse kommer kommunens elever att inom några år visa bättre kunskapsresultat än tidigare. Fortfarande finns dock besvärande variationer mellan de sex grundskoleområdena och Utbildningsförvaltningen ska, genom att göra förändringar i resursfördelningsmodellen, bättre styra resurser till de enheter/elever där behoven är som störst.

Trenden med ökad sjukfrånvaro bland personalen måste brytas. Vikariesituationen är svår i dag och med den förväntade allmänna personalbristen inom verksamheterna framöver försämrats läget ytterligare. En god personalvård är en del av lösningen, en annan del utgör de diskussioner om ansvarsfrågor, arbetsuppgifter och arbetsbelastning som skall äga rum inom varje enhet.

Åtgärder och uppdrag i VEP

Åtgärder och uppdrag i VEP	Status	Beslutad	Återrapport	Kommentar
Etik- och värdegrundsprojekt i Öjebyn.	Pågår	Åtgärd i ÅR 2009	ÅR 2015	Responserna har hittills varit positiva.
Förvaltningen får i uppdrag att analysera skillnader i resultat mellan senareskolorna.	Klar	Åtgärd i ÅR 2012	ÅR 2015	Barn- och utbildningsnämnden har tagit del av handlingsplaner för de båda aktuella skolområdena.
Utbildningskedjan i dans.	Klar	Uppdrag i VEP 2013-2015	ÅR 2015	Förvaltningen har organisatoriskt sammanfört den förberedande yrkesdansutbildningen vid Christinaskolan och kommunala musik- och dansskolan. Utredningen om att också organisatoriskt koppla gymnasietets spetsutbildning i dans är vilande.